

ДОЦІЛЬНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ МІКРОДОБРІВ ПРИ ВИРОЩУВАННІ СОНЯШНИКУ

Білюк М.Ю., аспірант

Хоміна В.Я., доктор с.-г. наук, доцент

e-mail: homina13@ukr.net

Подільський державний аграрно-технічний університет

Одним із головних чинників підвищення врожайності соняшнику є вибір гібридів із високим генетичним потенціалом. Водночас враховуються їхні вимоги до погодно-кліматичних умов регіону, толерантність до шкочочинних організмів, особливості технології вирощування. Науковцями доведено, що на 35% урожайність культури залежить від генетичного потенціалу гібриду, решта – від агротехнічних факторів та ґрунтового-кліматичних умов. Важливою умовою для реалізації біологічного потенціалу є збалансований поживний режим. Для утворення 1 ц насіння потрібно 4–6 кг азоту, 2–3 кг фосфору, 10–12 кг калію. Але для розрахунку точних доз мінеральних добрив необхідно регулярно проводити моніторинг агрохімічного стану ґрунту. Важливе значення мають мікродобрива для формування високої продуктивності соняшнику. Серед мікроелементів живлення особливу увагу варто звернути на забезпеченість рослин бором. Цей елемент поліпшує стан рослин і збільшує кількість сім'янок у кошику, підвищує врожай та його якість. За нестачі бору молоді листки сильно деформуються, рослини відстають у рості, сім'янки нерівномірні, виникають проблеми з утворенням суцвіття. Іншими важливими мікроелементами є цинк, марганець, мідь і залізо.

Потреба у мікроелементах залежить від фази розвитку соняшнику. У початковий період розвитку культури важливу відіграє наявність елементів живлення. Для соняшнику використовують добрива, які перебувають в легкодоступній хелатній формі. Найпоширенішими препаратами на ринку є: Кропмакс (виробник – Holland Farming B.V., Нідерланди), Новалон Сід Треатмент (виробник – Doktor Tarsa, Туреччина), Фертігрейн Старт (виробник – Agri Tesco Fertilizantes, Іспанія), Райкат Старт (виробник – Atlantica Agricola, Іспанія), Триамін Радикюлар (виробник – Arvensis, Іспанія). Ґрунтове внесення мінеральних добрив (мікродобрива для соняшнику) є обов'язковим. Система удобрення формується з трьох складових: основного, припосівного удобрення і підживлення. Найважливішим способом внесення добрив є їхнє закладання під основний обробіток ґрунту, що забезпечує рослини поживними елементами протягом усього періоду вегетації. За глибокого закладання поживні речовини менше піддаються водній та вітрової ерозії. Внесення добрив під час сівби та в підживлення є додатковими прийомами оптимізації умов живлення посівів соняшнику в критичні періоди їхнього росту і розвитку. Орієнтовні норми добрив під соняшник, залежно від ґрунтового-кліматичних зон, можна корегувати залежно від вмісту рухомих форм елементів живлення в ґрунті та запланованої врожайності (мікродобрива для соняшнику).

Наші дослідження виконуються у виробничих умовах СТОВ «Гарант»

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В РОСЛИННИЦТВІ

IV ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВА ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЯ (10 травня 2021 р.)

Хмельницької області Кам'янець-Подільського району. Нами було обрано чотири гібриди соняшнику, оригінаторами яких є компанії КВС та Сингента, які відносяться до двох груп стиглості – середньоранньої та середньостиглої. Це гібриди – середньоранні: КВС АСЕР КЛ, АЛЪКАНТАРА та середньостиглі: КВС ДРАГОН та СИ Катана КЛП. За результатами досліджень, оптимальну урожайність 3,8 т/га забезпечив гібрид АЛЪКАНТАРА, вміст жиру в насінні у цього гібриду становив 50%. Серед середньостиглої групи – більш урожайним, з показником 3,4 т/га був гібрид КВС ДРАГОН, вміст жиру в насінні становив 51%. Урожайність гібриду КВС АСЕР КЛ становила 3,2 т/га, а гібриду СИ Катана КЛП – 3,1 т/га.

В дослідженнях вивчалися мікродобрива: Реаком-РС-Соняшник (5 л/га) та Еколист Моно Бор (2 л/га). Фази внесення мікродобрив: 4–5 та 8–10 листків у рослин соняшнику. Варіанти включали внесення в одну із фаз та внесення в обидві фази розвитку рослин. З літературних джерел та виробничого досвіду відомо, що соняшник виявляє високу потребу у борі. У складі мікродобрива Реаком-РС-Соняшник вміст бору – 8 г/л, у складі Еколист Моно Бор – 11 г/л.

Результати досліджень свідчать, що із застосуванням мікродобрив збільшувалась урожайність соняшнику на 8–12%. Позакореневе підживлення посівів соняшнику мікродобривом Реаком-РС-Соняшник у фазі 4–5 листків та повторне у фазі 8–10 листків зумовлювало поліпшення морфологічної структури рослин, підвищення їхньої продуктивності, що в кінцевому підсумку сприяло збільшенню урожайності та виходу олії з одиниці площі. Оптимальну урожайність на вказаному варіанті 4,2 т/га забезпечив гібрид АЛЪКАНТАРА, вміст жиру в насінні у цього гібриду становив 50,3%.

Список використаної літератури

1. Горовий О.В. Вирощування соняшнику в Пологівському районі Запорізької області. *Бюл. ІОК*. 2000. С. 135–137.
2. Никитчин Д.И., Рябота А.Н., Минковский А.Е. Что надо знать при возделывании подсолнечника на Украине. Запорожье: РИО «Издатель», 1991. 71 с.
3. Шепель А.В. Розробка елементів технології вирощування гібридів соняшнику різних груп стиглості в основних посівах при зрошенні. Автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. с.-г. наук. Херсон. 1998. 18 с.
4. Троценко В.І. Соняшник. Селекція, насінництво та технологія вирощування. Монографія. Суми: Університетська книга, 2001. 184 с.
5. Оверченко Б. Резерви соняшникового поля. *Пропозиція*. 2002. №4. С. 43–44.